

koninkrijk van den Vader der rechtvaardigen. En eerder was gezegd, dat het gebied van het koninkrijk van den Zoon des menschen, voorgesteld onder het beeld van een akker, de wereld is, vs. 38. De oogst op dezen akker is het wereldoordeel, vs. 39.

Niemand zal willen zeggen, dat Gods heerschappij in Zijn koninkrijk slechts het ethisch-religieuze leven betreft; welke reden is er toch, om het heerschappij-dragen van Christus in dat rijk te beperken tot het ethisch-religieuze? Of om het zoo te stellen, dat het koninkrijk van Christus, insover het niet alleen het ethisch-religieuze raakt, doch groter gebied bestrijkt, van eschatologisch karakter is? Er is zelfs gezegd, dat het woord: „Mijn koninkrijk is niet van deze wereld” spreekt over het eschatologisch karakter van Zijn rijk, terwijl toch uit de nadere toevoeging „Indien mijn koninkrijk van deze wereld ware, zou zoudten mijn dienaars gestreden hebben, opdat ik den Joden niet ware overgeleverd” (Joh. 18:36) blijkt dat Christus de beschuldiging van bedekt zedisme terugwijst. Men acht dan ook het spreken over de beheersching van de koninkrijken der wereld door Christus in de Openbaring aan Johannes een aanduiding der toekomst te zijn. Maar men krijgt dan toch wel een innerlijk tegenstrijdige eschatologie.

Neen, Christus is Heer, Kurios, nu. De apostolische prediking heeft minder vaak dan de Evangelien het koninkrijk van God tot zijn uitdrukkelijk thema gemaakt; maar haar roem in den Christus-Kurios bewijst haar uitgaan van het koninkrijk van den Gezalfde.

Liever dan ethisch-religieuze noemen we nog den aard van het koninkrijk Gods soteriologisch¹⁾, van zonde verlossend, reddend. Maar in deze omschrijving ligt dan de bedoeling, ook de redding der overheidstaak erdoor te omvatten. In den trant der exegese, die Ds de Graaf gegeven heeft van 1 Tim. 2:1-8: naar het vermaan van Paulus moeten voorbiddingen gedaan worden voor alle menschen, voor koningen en allen, die in hoogheid zijn, want God wil dat alle menschen zalig worden, d.w.z. alle soorten menschen, dat zijn ook koningen en die in hoogheid zijn. Men kan dat „zalig worden”, d.i. gered worden, behouden worden, toch niet opvatten als betreffende hun persoonlijke zaligheid na dit leven alleen, maar naar gezond schriftuurlijke opvatting beteekent dit: gered worden, ook als koningen, ook in hun regeering. En dat dit de bedoeling is blijkt ook uit het volgende: „Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der menschen, de mensch Christus Jezus” d.w.z. er is niet een andere wijze voor de koningen, om tot God te gaan dan voor andere menschen, ook de koningen zijn door den mensch Christus Jezus Gode onderworpen.¹⁶⁾

Er is aan het koninkrijk Gods ook een zijde, die Prof. Grosheide de subjectieve noemt.¹⁷⁾ Daarvan hooren we de Schrift spreken, als ze handelt over het ontvangen, verwachten, beërven van en ingaan in het koninkrijk Gods. Maar deze zijde moet onderscheiden van het handhaven van het koninkrijk der hemelen zelf door God in het geven en doen heerschen van Zijn Christus.

Van Zijn Christus! Dan is het zóó (men zou deze zijde, na van de andere als subjectieve gesproken te hebben, de objectieve kunnen noemen) dat er geen goddelijk ja tot ons menschen is op eenig terrein dan in den Christus. Maar dan is het voor den geloovige ook zóó, dat zijn ontvangen van het koninkrijk is het in gemeenschap staan met Christus, den Koning. De geloovige heeft geen Gode welbehaaglijk leven meer dan in gemeenschap met Hem. Z'n hart komt volkomen aan Christus toe. Het kan geen behagen hebben in wat Christus hem niet geven kan en wil. Indien ons Hoofd werkelijk buiten het staatsleven staat, dan hebben we slechts de keus tusschen mijding ervan of het compromis. Indien de koninkrijken der wereld niets met onzen Zaligmaker van doen hebben, dan hebben wij beter zoo weinig mogelijk met hen van doen.

Maar zoo is het niet. Het Lam is de Koning der koningen en de Heer der heeren. Op. 17:14.

Over de exegese van een in dit verband zeer belangrijke Schriftplaats als Ps. 2 is verschil van gevoelen. Dr Kuiper heeft in deze Schrift juist een bevestiging gezien van zijn afwijzing der Christocralie. Vs. 6, zoo zegt hij,¹⁸⁾ spreekt van een beperkte regeermacht; ze gaat over een bepaald rijk, over Sion. Over de volken wordt Christus niet gesteld als koning, vs. 8, maar over de koninkrijken der volken wordt Hem een andere macht gegeven. Aan de eene zij zal Hij regeeren, aan de andere zij zal Hij macht uitoefenen. Dit was ook in het symbolisch Israël het verschil tusschen Israël en de cijsplichtige volken. Zoo is ook hier de Messias koning over Israël, maar ten opzichte van de volken krijgt Hij een macht, die niet het karakter draagt van een koninklijke maar van een algemeene heerschappij.

Een andere exegese is echter reeds hierom mogelijk, wijl de woorden „over Sion” ook de vertaling toelaten „op Sion”,¹⁹⁾ een vertaling, die wellicht al aanbevelenswaardig is om de bijvoeging: mijn heilige berg, een aanduiding van de

plaats, waar de troon in het rijk van den Gezalfde zal staan. Maar dan valt in dezen Psalm de scheiding tusschen tweeërlei gebied, waarover Christus tweeërlei macht oefent, weg. Bovendien worden de rebellen tegen het koningschap van Jahve bedwongen door de zalving van den Zoon. God kan glimlachen om de opstandigheid der volken en hunner vorsten, wijl Hij den Zoon op Sion tot Koning verhief. En niet alleen moeten de koningen der aarde zich met een kus Hem onderwerpen, maar ze zullen ook de vernielende slagen van den Koning van Sion kunnen ontgaan door een onderwerping aan den Heere, die door het Hem toejuichen als Koning (Statenvertaling: verheugt u met beving, vs. 11) blijken moet. En dan, de opstand tegen den Heere was van den aanvang af een opstand ook tegen Zijn Gezalfde, vs. 2.

Voor een scheiding tusschen de souvereiniteit Gods over de overheid en het koningschap van Christus kan men zich op dezen Psalm dus niet beroepen. Integendeel!

En zijn menigten van koninkrijken en koningen op de aarde. Dat is een gevolg van de verstrooiing der volken. Maar Hij, die in Adams plaats der menscheit tot een Hoofd gegeven is, en die als Hoofd van het menscheit geslacht ook de Middelaar Gods en der menschen zijn kon, staat boven die allen, de getrouwe Getuige (o.a. voor Pontius Pilatus, 1 Tim. 6:13), de eerstgeboorne uit de dooden (die in Zijn opstanding de zonde overwonnen heeft en het recht der overheden tot het beteugelen der zonde op hun ambtsgebied bevestigd en voortz. daarin over hun machtsusurpatie heeft getriumfeerd), en de Overste van de koningen der aarde. (Op. 1:5.)

Vragen, die aan deze beschouwingswijze met groote kracht gesteld worden, zooals die naar de toch geestelijke wijze van optreden van het Koningschap van Christus, en een andere, hoe het bij deze beschouwing te rijmen valt, dat de komst in heerlijkheid van Koning Jezus juist het einde zal beteekenen van de koninkrijken dezer wereld, — dergelijke vragen mogen een beantwoording vinden in een volgend artikel, dat over de structuur van den staat handelt.

Maar nu zij reeds uitgesproken, dat in plaats van een tegenstelling tusschen Christus' rijk en de overheidsmacht van ons aardsche vaderland, wij mogen vragen een heiliging van de koninkrijken der wereld in het koninkrijk Gods. Om concreet te spreken in verband met wat vroeger over de bergrede als gebodenreeks van het koninkrijk der hemelen is gezegd: het feit, dat de bergrede dit karakter draagt, ontslaat geen overheid van de roeping haar te gehoorzamen.

En heeft Dr Kuiper niet hetzelfde gezegd, toen hij geneigd was tot een bevestigend antwoord op de vraag, of men dan toch niet ook in goeden zin op staatkundig terrein van „het Evangelie” als onze leidster op den weg kan spreken?²⁰⁾

W.

R. S.

1) Bavinck, Kennis en Leven, blz. 29.

2) Idem, blz. 35.

3) Idem, blz. 39.

4) Idem, blz. 51.

5) Idem, blz. 140: „De eisch nu, om heel de rechtsorde te laten vallen en alleen aan het gebod van het koninkrijk Gods te gehoorzamen, is misschien de consequentie van een quietistische en anarchistische moraal, maar heeft met de Christelijke ethiek niet het minste van doen.”

6) Grosheide, Natuur en genade enz., blz. 548.

7) Dezelde, Komm. Matth., blz. 386.

8) Dooyeweerd, Wijsbegeerte der wetenschappen, III, blz. 447.

9) Grosheide, Komm. Matth., blz. 385.

10) Idem, blz. 386. Het rijk van den satan staat, al is het het aan het koninkrijk Gods tegengestelde, niet buiten Gods macht. Hier is misschien te spreken met de dogmatiek van een regnum potentiae, in tegenstelling met een regnum gratiae. (Koninkrijk van macht tegenover koninkrijk van genade).

11) De gedachte, dat de zoon van David op den troon van dat koninkrijk zit, komt behalve hier in de boeken der Kronieken nog voor I, 17:14; 28:5; 29:23; II, 9:8.

12) De uitdrukking „Koninkrijk der hemelen” is veelvuldig bij Mattheus; overigens Joh. 3:5. De pluralis: hemelen is wel een semitisme, en de woordkeus geeft aan, dat hier bedoeld wordt op een heerschappij, die van den hemel komt. Het komt niet tot stand dan door een ingrijpen van God in den hemel. Zie Grosheide, Komm. Matth., blz. 386, en Bavinck, a.w. blz. 34. Opmerking verdient, dat ook de instelling der overheid gezien wordt als een gevolg van Gods ingrijpen in het verloop der dingen. Prof. Grosheide zegt, Natuur en genade enz. blz. 547, dat de algemeene genade nieuw inbrengt om Christus' wil en dat daarvan de instelling der overheid voor hem het beste bewijs is.

13) B.v. Bavinck, Dogmatiek, III, blz. 224, IV, blz. 645. En ook in de genoemde lezing, Kennis en Leven, blz. 34: het koninkrijk Gods is „in zijne voltooiing de eenheid aller zedelijke goederen.”

14) Vgl. Op. 11:15, Luk. 22:29, Kol. 1:13.

15) K. L. Schmidt, art. basileus enz. in Kittels Theol. Wörterb. z. N.T. I, blz. 584.

16) De Graaf, De heilige Schrift enz., blz. 19.

17) Grosheide, Komm. Matth., blz. 387.

18) Kuiper, Locus de Magistratu, blz. 190.

19) E. König, Die Psalmen, Gütersloh, 1927, blz. 456.

20) Zie: Kuiper, Gemeene Gratie, III, blz. 165v.

UIT DE SCHRIFT

Het sleepnet.

Wederom is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een net, geworpen in de zee. Mattheus 13:47.

Het is jammer, dat in onze vertaling slechts het algemeene woord „net” gebruikt wordt, en niet is aangeduid welk soort van net Jezus hier bedoelt; immers heeft Hij bepaald het sleepnet op het oog.

En dat is van eenig belang.

Het sleepnet toch mist al het avontuurlijke, alle visschersromantiek. Het vordert alleen geregeld en methodisch werk. Bij ander vischtuig, — het werpnet of den angel, — komt altijd een zekere mate van menselijke toevalligheid; men werpt het hier en daar uit, op hoop van zegen. Doch met het sleepnet gaat het anders. Er wordt naar vasten regel mee gewerkt. Het wordt aan touwen door het water getrokken, langs de voorgestelde baan, en alles op die baan wordt afgevischt, zorgvuldig en systematisch. En dan volgt een nieuwe baan, en nog een, en weer een. Men vischt niet op avontuur. Het is altijd hetzelfde; dezelfde gang, dezelfde bewegingen, hetzelfde werk. Het gaat haast werktuigelijk.

Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een sleepnet, geworpen in de zee.

Somtijds laat God het wel anders doen.

Als Paulus de wereld ingaat, en op verschillende plaatsen, waar de Geest het hem zegt, de prediking des Evangelies brengt, dan geeft God Hem het werpnet te gebruiken.

Als er een kalenderblaadje in de hand van een wereldling valt, en dit een middel wordt tot zijn bekeering, dan vischt de Heere met den angel.

Maar in het doorgaande leven en den gewonen arbeidsgang van Zijn kerk blijft het woord van den Meester: „het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een sleepnet”. Dan hebben we Zondag aan Zondag de bediening des Woords, week aan week de vergaderingen, het onderwijs, het bezoek, en meer van dat werk, dat regelmatig hetzelfde is, dat ordelijk en zorgvuldig langs dezelfde lijnen en op dezelfde tijden plaats vindt. Dat is het sleepnet. En daarom hebben we in Gods Koninkrijk het organisatieleven, met zijn geregelde samenkomsten, zijn vaste werkzaamheden, zijn contributies. We hebben onze scholen, ons bijbel-lezen, onze bladen, onze regelmatige bijdragen. En ieder van ons kan nog veel meer arbeid in het Christelijk leven bedenken, 't welk periodiek terugkeert. Dat is het sleepnet. Het is het minst avontuurlijk, maar het brengt het meeste resultaat.

Wij willen het weleens anders.

Wij willen wat meer variatie. Het wordt soms wat eenlonig. En dan gaan we licht omzien naar ander vischtuig.

Maar wij moeten blijven in den weg, dien Jezus hier aanwijst. Hij wijst ons op getrouwen, voortdurenden, systematischen arbeid. Die is in Zijn Koninkrijk de meest waardevolle.

Dan loopen we wel gevaar van werktuigelijkheid en sleur. Doch dat gevaar ligt in ons, niet in het werk. Indien wij slechts biddende blijven, dan wordt die regelmatige, eenzelfde arbeid verhoogd en veredeld door de bezieling des Heiligen Geestes. Indien wij maar immer bedenken, dat Christus ons gezet heeft aan het sleepnet, waarbij altijd ieder op zijn zelfden post moet zijn, op denzelfden tijd, door den regemaat van het gelij aangegeven; ieder aan zijn zelfde taak op het schip, ieder met denzelfden handgreep aan de touwen.

„Alzoo is het in het Koninkrijk Gods”, — heeft Jezus gezegd; en nu ziet Hij of we gehoorzaam, en getrouw, en geloovend zullen zijn. Want het sleepnet stelt de kostbaarste deugden van het geestelijk leven op de proef: — trouw, en gehoorzaamheid, en geloof. Christus ziet, of we ons onderwerpen willen aan de wijsheid en den wil van Hem, die ons opdroeg om in dit werk mede te arbeiden.

En dan kan ieder meedoen.

Het is de genade van den Heere Jezus, dat Hij een wijze van werken in Zijn kerk en koninkrijk voorschreef, waarin de eenvoudigste en geringste begaafde Hem dienen kan in de simpelste bezigheid. Bij andere wijze van werken, bij ander vischtuig moet men vooral kennis van zaken hebben, of bijzondere eigenschappen, of aparte gelegenheden; dan kunnen slechts enkelen mededoen. Maar aan het sleepnet kunnen allen meewerken, klein en groot. Zoo ze slechts hun plaats willen innemen, en gehoorzaam en getrouw willen zijn in het dienen van den Heere Jezus; zoo ze maar gelooven, dat Hij zegen zal geven ook op het stille, gewone werk; en bij dit alles biddend de les van den Meester bedenken: — het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een sleepnet.

U.

v. A.

KEP

„Verzekeren
dellleman.)

Al zou ik
in één nu
hebben met
och vrees
den draad v
gin ik er m
voor diens z
lij, dat zoc
het begin al

In de teg
onderhavige
kunnen help
ding, die in
is gebracht
ans, om zoo
vergeten tus
den „geloof

De „geloof
die ondersch

Volgens de
kan niet tot
niet met de
tegenstelling
„wereld” en

am kan ook
in deze werel
houden” kan,
opsluiten, tot
wel over ons
anweer dat
deze wereld,

ieve factor t
objectieve fac

Dit brengt
geloofsbegeer
der — wat is
blik”? Wat is

beroering var
woord in dit
man, die in

in een onwe
opwinding (I
ker. Het „oo

het onweer, z
rike mogelijk
datzelfde

die passie „ol
velligheid, zel
boek schrijve

— hij doet d
het niet. In

stachel brandt,
de gedachten

Maar hij is d
„oogenblik”, t
steland, vechtu

„oogenblik” is
en verhandel
ook met den

het onweer (d
Welnu, aldu

loof is het eyer
lroering met

den heb, dan
kan ik in dat

„geloovige” la
den. De „gelo

stand; het „ig
rang op „ig”

„continue” „h
met Gods Woo

niet in contin
oort of verzwa

„blik”.

Nu kunnen
helf niet meeg
de o.i. foutieve

en mensch, eet
der menschen.

denkbaar is, c
zonder verband
dat dus „op zi